

Bryssel den 9 juli 2025
(OR. en)

11407/25

IPCR 51
AG 106
CIVCOM 208
CSDP/PSDC 486
CYBER 210
HYBRID 92
JAI 1051
MI 517
POLMIL 202
PROCIV 95
RELEX 969
COMPET 709
INDEF 74
SAN 443

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av
Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 9 juli 2025

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Ärende: MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL
EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA
OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN
EU:s strategi för beredskapslager: stärka EU:s materiella krisberedskap

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 528 final.

Bilaga: COM(2025) 528 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.7.2025
COM(2025) 528 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s strategi för beredskapslager: stärka EU:s materiella krisberedskap

INLEDNING

I årtionden åtnjöt Europeiska unionen tillräcklig tillgång på väsentliga varor. Men den aldrig tidigare skådade omfattningen av den senaste tidens kriser visade att detta inte längre kan tas för givet. Covid-19-pandemin blottade sårbarheterna i EU:s leveranskedjor för medicinska produkter, energi, jordbruksbaserade livsmedel och kritiska råvaror. Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina har belyst den strategiska betydelsen av tillförlitlig tillgång till energi till överkomliga priser, kritisk teknik och infrastruktur och har påverkat tillgången till jordbruksprodukter över hela världen.

I dag står EU inför ett alltmer komplext och förvärrat risklandskap som kännetecknas av ökande geopolitiska spänningar, däribland konflikter, allt större effekter av klimatförändringarna, miljöförstöring samt hybrid- och cyberhot, som drivs av ökad aktivitet från hacktivister, it-brottslingar och statsunderstödda grupper. Dessutom är de geopolitiska utmaningarna ofta sammanflätade och påverkar EU:s förbindelser med olika delar av världen, även när det gäller leveranskedjor. Riskernas potentiella effekter ökar stadigt, med indirekta konsekvenser och effekter som blir värre med tiden. Detta leder slutligen till ett större övergripande hot mot säkerheten och tillgången till nödvändiga förmödenheter.

Till följd av rekommendationerna i Niinistörapporten tillkännagavs i **strategin för en beredskapsunion** ⁽¹⁾ en EU-omfattande strategi för beredskapslager som kommer att 1) integrera alla befintliga sektorsvisa beredskapslagringsinsatser, 2) stärka tillgången till kritiska resurser i hela EU och 3) kombinera centraliserade reserver på EU-nivå med medlemsstaternas bidrag, med stöd av offentlig-privata partnerskap för att säkerställa ändamålsenlighet, skalbarhet och kostnadseffektivitet.

I denna EU-strategi för beredskapslager antas en **övergripande strategi för beredskapslager och tar upp hela cykeln**, från föregripande till övervakning av leveranskedjor, åtgärder för att stärka försörjningstryggheten, hantering av beredskapslager och distribution. Den gäller för **väsentliga varor** ⁽²⁾, som för dessa ändamål ska förstås som alla fysiska föremål som krävs för att upprätthålla centrala samhällsfunktioner ⁽³⁾. EU:s strategi för beredskapslager kommer att främja samordnade offentliga och privata reserver av kritiska insatsvaror och säkerställa deras tillgänglighet under alla omständigheter.

Strategin kommer att vägledas av de **underliggande principerna om solidaritet, transparens, ansvarsskyldighet och lika tillgång till resurser** i hela EU, vilket är avgörande för att säkerställa jämlikhet för alla, särskilt under svåra omständigheter. I linje med ramen för jämlikhetsunionen ⁽⁴⁾ kommer genomförandet av strategin att ta hänsyn till olika gruppers

⁽¹⁾ JOIN (2025) 130 final, *EU:s strategi för en beredskapsunion*.

⁽²⁾ I denna strategi omfattar ”varor” primär- och sekundärmaterial, basvaror, naturresurser, produkter, utrustning osv. Termen används i vid bemärkelse utan att det påverkar definitioner och specifika termer som används i sektorsspecifika ramverk.

⁽³⁾ Centrala samhällsfunktioner utgörs av grundläggande system och strukturer som gör det möjligt för ett samhälle att fungera, samtidigt som de skyddar våra samhällen, ekonomier, kulturer och demokratiska institutioner i alla situationer. Dessa funktioner omfattar först och främst säkerheten för EU:s befolkning, inklusive skydd mot naturkatastrofer, myndigheters verksamhetskontinuitet och beslutsfattande, demokratiska processer, social sammanhållning och ekonomisk stabilitet samt inre och yttre säkerhet. De utgör grunden för ett stabilt och säkert samhälle.

⁽⁴⁾ Strategierna i jämlikhetsunionen främjar lika tillgång till hälso- och sjukvård för alla.

särskilda behov, bland annat när det gäller kön, funktionsnedsättning, ålder och ras eller etnisk bakgrund.

I linje med strategin för en beredskapsunion återspeglar strategin för beredskapslager ett ändrat sätt att tänka, från en reaktiv, sektorsspecifik krishanteringsstrategi till en **proaktiv, smidig och bättre integrerad beredskapsstrategi**.

Varför vi behöver en EU-strategi för beredskapslager

Medlemsstaterna i hela EU har ställts inför liknande utmaningar den senaste tiden. Det finns utrymme för att frigöra synergieffekter när det gäller kollektiv beredskap på EU-nivå genom att utbyta erfarenheter och samarbeta om hur man på bästa sätt säkerställer snabb tillgång till väsentliga varor för myndigheter, företag och allmänheten på ett inkluderande sätt. Därför behövs en EU-omfattande strategi för att komplettera och stödja medlemsstaternas insatser.

Beredskapslagring är en viktig del av EU:s krisberedskap och en integrerad del av den övergripande avskräckningen och beredskapen för konfliktscenarier. Kriser och hot kanske inte begränsar sig till en medlemsstat, vilket bara gör tillräckliga förberedelser på EU-nivå ännu mer relevant. På en inre marknad med starkt integrerade värde- och leveranskedjor kräver störningar i tillgången till kritiska råvaror eller kritisk teknik en insatskapacitet på EU-nivå.

Under de senaste åren har flera relevanta EU-initiativ, strategier och lagar ⁽⁵⁾ antagits för att stärka det strategiska oberoendet, den inre och ekonomiska säkerheten, konkurrenskraften, försvaret och resiliensen och för att ta itu med sårbarheter och beroendeförhållanden i leveranskedjan. Bland dessa initiativ finns åtgärder som särskilt syftar till att förbättra tillgången till väsentliga varor, såsom krav på att medlemsstaterna ska ha lager av olja, aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp av gas, åtgärder för att öka tillgången till och bearbetningen och återvinningen av kritiska råvaror, gemensam anskaffning av vacciner mot covid-19, eller uppbyggnaden av EU:s strategiska rescEU-resurser (se bilaga 1 för en översikt över EU:s relevanta rättsliga och politiska ramar).

Den övergripande strategin är dock fortfarande fragmenterad, och erfarenheten har belyst ett antal betydande och nära sammanhängande brister i EU:s ram.

1. **Begränsad samsyn på vilka väsentliga varor som behövs för krisberedskap mot bakgrund av ett snabbt föränderligt risklandskap.** Detta hindrar samarbete mellan sektorer och över gränser. Genom att förstå vilka varor som är nödvändiga för att hantera potentiella kriser kan både regeringar och företag fatta välgrundade och samordnade beslut om hur man på bästa sätt förbereder sig för potentiella brister.
2. **Begränsat informationsutbyte och begränsad samordning mellan EU och medlemsstaterna samt mellan de civila och militära sektorerna.** Till följd av detta finns det ingen ordentlig översikt över de olika medlemsstaternas beredskapslagringsinsatser i

⁽⁵⁾ T.ex. ProtectEU-strategin för inre säkerhet, strategin för ekonomisk säkerhet, vitboken om det europeiska försvarets framtid, EU:s konkurrenskraftskompass, EU:s strategi för vattenresiliens, handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden, förordningen om kritiska råmaterial, unionens civilskyddsmekanism, direktivet om oljelager (för närvarande under översyn), EU:s gaslagringsförordning, den framtida rättsakten om kritiska läkemedel och strategin för medicinska motåtgärder.

EU, vilket i sin tur leder till att tillgängliga resurser, kapacitet och sakkunskap inte utnyttjas på ett optimalt sätt. Dessutom kan de administrativa, strukturella och logistiska hinder som kvarstår i EU hämma gränsöverskridande distribution, transport och tillgång i krissituationer.

3. **Underutnyttjad potential för samarbete med den privata sektorn över sektorer och gränser.** I den privata sektorn finns stor expertis när det gäller att hantera lager, logistik och distribution. Ökat strukturellt offentlig-privat samarbete om beredskapslagring kan främjas, bästa praxis utbytas och lärdomar dras över sektorer och gränser.
4. **Befintliga nationella eller sektoriella ramar som inte i tillräcklig utsträckning återspeglar den roll som externa åtgärder och samarbetsverktyg kan spela för att stärka den materiella beredskapen på nationell nivå och EU-nivå,** till exempel när det gäller säkerhet i leveranskedjan. Partnerskap med länder utanför EU och internationella organisationer kan bidra till att stärka den ömsesidiga resiliensen och säkra väsentliga varor.

För EU:s beredskap är det avgörande att ta itu med denna **brist på en omfattande, gemensam analys bland alla berörda parter, över sektorer och gränser**, och att samordna insatserna för att förbereda sig och reagera snabbt och effektivt. Denna strategi har därför ett **sektorsövergripande och gränsöverskridande** perspektiv, där EU kan ge mest mervärde.

Det övergripande **målet** med denna strategi är att under alla omständigheter **förbättra tillgången till väsentliga varor**. Den kommer att förbättra **interoperabiliteten** mellan beredskapslagarsystem både på nationell nivå och EU-nivå under hela beredskapslagringscykeln – planering, inköp, förvaltning och distribution av lagren. Strategin säkerställer **materiell beredskap**, vilket innebär beredskap, tillgång till och tillgänglighet för väsentliga varor som en del av en effektiv reaktion på kriser och konflikter. Samtidigt stöder den också **EU:s strategiska oberoende** genom att minska beroenden och sårbarheter och förbättra EU:s produktion av väsentliga varor.

Upprättande av en EU-strategi för beredskapslager

Denna strategi bygger på EU:s befintliga sektoriella ramar och följer principerna i strategin för en beredskapsunion, som anges nedan.

- En **strategi för alla slags risker**, som omfattar hela spektrumet av naturliga och mänskligt framkallade risker och hot mot materiell beredskap. Syftet är att på ett heltäckande sätt hantera ökade risker och hot mot försörjningstryggheten, inklusive ett konfliktscenario, och interaktionen mellan risker och deras kaskadeffekter.
- Ett **myndighetsövergripande tillvägagångssätt** som sammanför alla relevanta aktörer på alla förvaltningsnivåer (lokal nivå, regional nivå, nationell nivå och EU-nivå) och främjar samarbete, politisk samstämmighet och resursdelning. Detta omfattar ett effektivt samarbete mellan civila myndigheter och försvarsmyndigheter och att man konsekvent integrerar inre och yttre dimensioner.
- Ett **samhälleligt helhetsgrepp** som främjar en inkluderande kultur av materiell beredskap där alla relevanta aktörer bidrar till försörjningstryggheten, särskilt den privata sektorn. Det innebär också att hjälpa medborgarna att bli aktörer med egen resiliens, genom att ha de resurser som behövs för självförsörjning under minst 72 timmar, med hänsyn till deras specifika behov, vilket betonas i strategin för en beredskapsunion.

I linje med resultaten ovan identifieras följande sju nyckelområden för EU:s åtgärder i denna strategi:

1. Förbättra samordningen mellan medlemsstaterna och med EU.
2. Framsyn, föregripande och strategisk planering.
3. Fylla luckor genom EU:s strategiska beredskapslager.
4. Förbättra en robust och driftskompatibel transport- och logistikinfrastruktur.
5. Förbättra det civil-militära samarbetet.
6. Främja det offentlig-privata samarbetet.
7. Främja samarbete i fråga om yttre åtgärder och internationella partnerskap.

Strategin är inriktad på sektorsövergripande utmaningar, samtidigt som man eftersträvar fullständig komplementaritet med specifika sektorsåtgärder ⁽⁶⁾. Denna strategi kommer att genomföras i nära samråd med medlemsstaterna och berörda aktörer, med full respekt för subsidiaritetsprincipen, nationella befogenheter och medlemsstaternas särdrag.

1. FÖRBÄTTRA SAMORDNINGEN MELLAN MEDLEMSSTATERNA OCH MED EU

Varje medlemsstat ansvarar för sin egen materiella beredskap. Vid allvarliga, långsiktiga, komplexa och gränsöverskridande kriser är det dock av avgörande betydelse att samordna nationella åtgärder för att säkerställa en stabil försörjning av väsentliga varor och fortsatta centrala samhällsfunktioner. Samordningen **främjar inte bara solidaritet utan förhindrar också störningar på den inre marknaden**. Utan samordning kan medlemsstaterna konkurrera om varor, produktionskapacitet, lagring och distributionskapacitet, och kan störa välfungerande marknader, vilket leder till onödigt dubbelarbete, kostnader och ineffektiv krishantering samt ytterligare påfrestningar på redan bräckliga leveranskedjor.

Som ett första steg måste det **ömsesidiga förtroendet och förståelsen** stärkas med beaktande av nationella säkerhetshänsyn. EU kommer att vidareutveckla **säkra verktyg för informationsutbyte** ⁽⁷⁾, för att göra det möjligt för medlemsstaterna, kommissionen, relevanta EU-byråer och berörda parter att samla information om leveranskedjor, lagringsarrangemang och planer för distribution. Dessa verktyg måste vara väl skyddade och uppfylla EU:s säkerhetskrav. Informationsutbytet, även med Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) i förekommande fall, bör förbättra interoperabiliteten och därmed förbättra den gemensamma krishanteringseffektiviteten.

Dessutom kommer **förbättrade synergier och interoperabilitet** mellan lagrade varor, arrangemang och planer för distribution i hela EU att leda till effektivitetsvinster. **Samordningen bör förbättras i flera skeden av beredskapslagringscykeln** – planering,

⁽⁶⁾ Till exempel den nya strategin för medicinska motåtgärder med EU:s strategiska plan för medicinsk lagerhållning (COM(2025) 529 final).

⁽⁷⁾ Befintliga system för informationsutbyte inom olika sektorer omfattar t.ex. EU:s system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer (Ecurie) för radiologiska och nukleära nödsituationer, systemet för tidig varning och reaktion för biologiska, kemiska och okända allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa (enligt förordning (EU) 2022/2372), det gemensamma kommunikations- och informationssystemet för olyckor (Cecis) (enligt beslut 1313/2013/EU om en civilskyddsmechanism för unionen).

inköp, förvaltning och distribution av lager. Detta bör även omfatta bättre samarbete för att identifiera viktiga beroendeförhållanden i leveranskedjan, anpassa diversifieringsplaner och samarbete med tullen för att underlätta inflödet av väsentliga varor till EU eller säkerställa tillämpningen av eventuella exportrestriktioner. Gemensam och central upphandling ⁽⁸⁾ kan effektivt optimera resursförvärv och samarbete för väsentliga varor mellan medlemsstaterna och bör förbättras ytterligare. Samarbete om säkra och strategiska platser för väsentliga varor i hela EU, med hänsyn till regionala behov, kommer att förbättra den övergripande resiliensen och effektiviteten. Bästa praxis och lärdomar kan delas i fråga om lagerhantering, realtidsspårning, tillståndsovervakning, varningar nära sista förbrukningsdag, lageromsättning, hållbarhetstid och avfallshantering.

Bra exempel på sektorsspecifika initiativ, samordning och **förstärkning av medlemsstaternas strategier för beredskapslager**, omfattar mekanismer för jordbruksbaserade livsmedel, väsentliga jordbruksinsatsvaror och medicinska motåtgärder. Förstärkning av medlemsstaternas beredskapslager kan också övervägas för kärnbränsle som en del av genomförandet av färdplanen för att stoppa energiimporten från Ryssland. Inom sektorn för jordbruksbaserade livsmedelsprodukter bör den europeiska mekanismen för beredskap och insatser vid livsmedelsförsörjningskriser fördjupas och genomföras för att öka informationsutbytet, transparensen och solidariteten vid beredskapslagring ⁽⁹⁾ mellan medlemsstaterna, berörda parter och EU-institutionerna, i samordning med instrumenten inom den gemensamma organisationen av marknaden. I linje med given för en ren industri är plattformen för aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp av råvaror ett första steg mot inrättandet av ett EU-centrum för kritiska råvaror som bör bistå vid gemensamma inköp av råvaror, samordna strategiska beredskapslager, överse övervakningen av leveranskedjan och uppmuntra till investeringar. Sektorsövergripande lärande och samordning bör säkerställas.

I enlighet med modellen för Europeiska civilskyddspoolen inom ramen för unionens civilskyddsmekanism bör alternativ undersökas för ett system för informationsutbyte där medlemsstaterna kan underrätta EU om alla **väsentliga varor som är tillgängliga för frivillig överföring till en annan medlemsstat under kriser**. Detta skulle kunna inbegripa samordning av transport- och distributionskostnader genom kommissionen inom civilskyddsmekanismen. Slutligen är det nödvändigt att fastställa gemensamma kriterier för ett samordnat frisläppande av beredskapslager under nödsituationer.

Nyckelinsatser:

- Kommissionen kommer att inrätta ett **EU-nätverk för beredskapslagring** med medlemsstaterna. Nätverket kommer att vara ett diskussionsforum och ha en rådgivande roll. Utan att föregripa rådets roll i denna fråga bör nätverket diskutera bästa praxis när det gäller framsyn, föregripande, strategisk planering och kostnadseffektivitetsbedömningar och utveckla dynamiska, regelbundet uppdaterade icke uttömmande förteckningar över väsentliga varor som är skraddarsyddade för olika krisscenarier och regioner, med beaktande av befintliga

⁽⁸⁾ Bra exempel på nya initiativ för aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp är AggregateEU, de kommande mekanismerna för vätgas och EU-centrumet för kritiska råvaror. Gemensamma inköp av medicinska motåtgärder har ägt rum sedan 2014.

⁽⁹⁾ I enlighet med EU:s krav på livsmedelssäkerhet och konkurrenslagstiftning.

sektorsspecifika förteckningar⁽¹⁰⁾. Nätverket bör utarbeta rekommendationer i frågor som volymkrav, tillhörande tillsynssystem och samordning av minimikrav.

- Kommissionen kommer – inom ramen för detta nya EU-nätverk för beredskapslagring – att förbättra **interoperabiliteten mellan lager och beredskapslagringsarrangemang, främja utbyte av bästa praxis** och samarbeta med medlemsstaterna för att fastställa EU-omfattande **sektorsövergripande kriterier och förfaranden** för operativa delar av beredskapslagringscykeln.
- Med beaktande av befintliga sektorsspecifika system kommer kommissionen att undersöka möjligheten att inrätta **en plattform för säkert och detaljerat datautbyte** mellan EU och medlemsstaterna om beredskapslager, med utgångspunkt i kapaciteten hos Centrumet för samordning av katastrofberedskap.
- Kommissionen kommer att ytterligare **främja centraliserade och/eller gemensamma upphandlingsmekanismer** mellan sektorer, med utgångspunkt i modeller som avtalet om upphandling av medicinska motåtgärder, eller upphandling av krisrelevanta varor enligt förordningen om krisituationer och resiliens på den inre marknaden, rescEU eller plattformen för aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp av råvaror för att optimera resursanskaffningen. Dessutom kommer den att se över ramen för offentlig upphandling i enlighet med strategin för en beredskapsunion.

2. FRAMSYN, FÖREGRIPANDE OCH STRATEGISK PLANERING

Framsyn och föregripande och att i god tid identifiera hot (och möjligheter till beredskapslagring) är avgörande för en effektiv planering av leverans- och beredskapslagringskraven för väsentliga varor. Dessutom behövs strategisk planering för att fastställa de lämpligaste, mest tidsrelevanta och kostnadseffektivaste åtgärderna för att säkerställa att väsentliga varor är tillgängliga och redo i en kris eller konflikt. EU:s rättsliga ramar är fortfarande fragmenterade i detta avseende⁽¹¹⁾ och praxis skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. På vissa områden, såsom undervattenskablar och säkerhet för energinätet på land, rymden, försvaret, jordbruksbaserade livsmedelsprodukter och viktiga insatsvaror inom jordbruket, hälso- och sjukvård samt kemikalier för behandling av vatten, bör bristen på arrangemang på EU-nivå för att säkerställa försörjning och resiliens åtgärdas.

Som en del av strategin för en beredskapsunion kommer EU att genomföra **en omfattande risk- och hotbedömning**. Den kommer att ge djupare insikter i kris- och konfliktscenarier och öka medvetenheten om sektorsövergripande och gränsöverskridande risker för centrala

⁽¹⁰⁾ Eller bygga vidare på och komplettera förteckningar som kan utarbetas inom ramen för relevanta mekanismer såsom förordningen om krisituationer och resiliens på den inre marknaden.

⁽¹¹⁾ Vissa befintliga eller föreslagna rättsliga ramar på EU-nivå omfattar åtgärder för att säkerställa tillgången till specifika väsentliga varor såsom gas och olja, medicinska motåtgärder, kritiska läkemedel, råvaror, civilskyddskapacitet, halvledare, djurvacciner och eurosedlar. Dessa åtgärder har dock ofta begränsad räckvidd. Förordningen om krisituationer och resiliens på den inre marknaden har ett bredare fokus och kan identifiera krisnödvändiga varor om bevaknings- eller krisläge aktiveras enligt förordningen.

samhällsfunktioner. Detta bör stödja **utbytet av riskbedömningar, planeringen och identifieringen av luckor avseende väsentliga varor och leveransmöjligheter med medlemsstaterna** och i slutändan underlätta en samsyn på kritiska behov. Exempel på aktuell god praxis i detta avseende är den styrelse som inrättats inom ramen för förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden och den europeiska mekanismen för beredskap och insatser vid livsmedelsförsörjningskriser.

På EU-nivå bör dessutom insikter från befintliga **risk- och hotbedömningar** ⁽¹²⁾ och **övervakningssystem för leveranskedjan** ⁽¹³⁾ sammanföras och regelbundet uppdateras, varvid framsynsstudier om långsiktig försörjningstrygghet bör integreras ⁽¹⁴⁾. Automatiska övervakningssystem i realtid, eventuellt med stöd av artificiell intelligens när så är lämpligt, skulle kunna förutse och spåra marknadsstörningar mer effektivt ⁽¹⁵⁾. Bättre samordning av de olika instrumenten kommer att **förbättra den sektorsövergripande och gränsöverskridande medvetenheten om risker och brist på väsentliga varor** och förhindra dubbelarbete.

Denna förbättrade samordning omfattar att ta hänsyn till principen om **EU-solidaritet i planeringsarrangemangen** – t.ex. stöd från en medlemsstat till en annan eller från EU:s strategiska beredskapslager – för att undvika eller övervinna försörjningsbrist eller störningar i leveranskedjan med höga kostnader och allvarliga konsekvenser samt underlätta den potentiella förflyttningen av lager från ett land till ett annat i EU.

Medlemsstaterna bör diskutera lagrens **målområde** (baserat på de riskbedömningar som beskrivs ovan för att fastställa fokusområden) och **lämpliga minimilagernivåer** under särskilda omständigheter inom olika sektorer, även för att undvika att för stora lager går till spillo. En gemensam strategi för att fastställa volymer av väsentliga varor och behov kommer att leda till jämförbara nivåer av materiell beredskap i hela EU, stärka den övergripande

(12) Obligatoriska regelbundna riskbedömningar: direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (EU) 2022/2557, dricksvattendirektivet (EU) 2020/2184; hotbildsrapporter: (Enisa) årlig cybersäkerhetshotbild och tvåårsrapporter om cybersäkerheten; bedömning av sårbarheterna i leveranskedjan för kritiska läkemedel i kommissionens förslag om översyn av läkemedelslagstiftningen (COM(2023) 193 final); riktade studier om sårbarheter i leveranskedjan: [bedömning av sårbarheterna i leveranskedjan för en första omgång kritiska läkemedel](#), Hera 2024, [Risks and vulnerabilities in the EU food supply chain](#), JRC 2023; plattformar för regelbundna bedömningar och analyser: [EU-omfattande observationsgrupp för kritisk teknik](#); ad hoc-marknadsstudier om efterfrågan och utbud: [EU security market study](#), 2022; andra relevanta riskbedömningar: [europeisk klimatriskbedömning](#), Europeiska miljöbyrån, 2024, [riskbedömningar för kritisk teknik](#) inom ramen för strategin för ekonomisk säkerhet.

(13) Exempel på sådan övervakning är [SCAN-varningssystemet för leveranskedjan](#), ett övervakningsverktyg i nästan realtid som används för väsentliga råvaror i grön teknik och vissa leveranskedjor för halvledarprodukter, [EU:s resultattavlor för livsmedelsförsörjning och livsmedelstrygghet](#), sammanfattningar av lager av råolja och/eller petroleumprodukter enligt EU:s oljelagerdirektiv, [Euratoms försörjningsbyrås övervakning av högkoncentrerat låganrikat uran och medicinska radioisotoper](#), den [europeiska plattformen för övervakning av brister](#) för tillgänglighet, tillgången till och efterfrågan på humanläkemedel i vissa situationer, [EU:s tullövervakningssystem](#) som övervakar förflyttningar till och från EU och skyddar mot bedrägeri och olaglig handel med väsentliga varor.

(14) [Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A foresight study](#), Europeiska kommissionen, 2023.

(15) Förslaget till [EU:s tullreform](#), särskilt EU:s tulldatacentral, är relevant och syftar till att förbättra riskhanteringen genom utbyte och analys av uppgifter i realtid i alla medlemsstater för att säkerställa bättre skydd mot bedrägerier och olaglig handel samt insamling och analys av relevant information om viktiga varor.

beredskapen och resiliensen, solidariteten och ett effektivt samarbete och undvika snedvridning av den inre marknadens normala funktion och hållbarhet.

Eftersom beredskapslagring är dyrt och kan skapa marknadsobalanser bör medlemsstaterna och EU **utvärdera olika sätt att säkerställa tillgången till väsentliga varor** i sin planeringsprocess och bedöma den relevanta beredskapslagringsmetoden. Detta bör inbegripa riskens potentiella inverkan på en central samhällsfunktion, hur tidskritiskt ett svar är, överlappning mellan verktyg och redundans. Dessutom måste marknadsmisslyckanden, tillgången till produktions- och återvinningskapacitet och EU:s beroende av andra länder – mot bakgrund av ökande geopolitiska spänningar – beaktas.

Beredskapslagring eller andra materiella beredskapsåtgärder bör utformas på ett sådant sätt att marknadssnedvridningar minimeras och negativa effekter av normal utbuds- och efterfrågedynamik undviks. Det finns ett antal sätt att göra leveranskedjorna mer flexibla och motståndskraftiga, såsom att lära av bästa praxis i medlemsstater och tredjeländer, investera i forskning och innovation, öka självförsörjningen i EU och dess medlemsstater, öka effektiviteten och cirkulariteten hos riskmaterial och hitta alternativ. Man bör också överväga att upprätta arrangemang med den privata sektorn ⁽¹⁶⁾ för leverans av väsentliga varor med kort varsel i nödsituationer.

Nyckelinsatser:

- Kommissionen kommer att **kartlägga sektorsvisa övervakningsmekanismer för leveranskedjan** och införliva **försörjningstrygghetsrisker och sårbarhetsbedömningar av leveranskedjan** i den planerade övergripande EU-bedömningen av risk och hot (nyckelåtgärd inom ramen för strategin för en beredskapsunion). EU:s framtida krissamordningshubb ska förutse och övervaka risker i samband med sektorsövergripande kriser.

3. Fylla luckor genom EU:s strategiska beredskapslager

Covid-19-pandemin visade att nationella system, även när de är väl samordnade, snabbt kan bli oförmögna att tillhandahålla väsentliga varor. Ytterligare åtgärder på EU-nivå behövdes för att hantera en utbredd och samtidig brist i alla medlemsstater, även i de yttersta randområdena. Liknande komplexa kriser där alla länder står inför samma brist samtidigt kommer sannolikt att uppstå allt oftare i framtiden. Därför måste den **strategiska beredskapslagringen på EU-nivå vidareutvecklas**. Strategin på EU-nivå har hittills varit sektoriell och begränsad.

Civilskyddsmekanismen upprätthåller till exempel strategiska reserver på EU-nivå inom ramen för rescEU-initiativet för snabb distribuering i nödsituationer, inklusive katastrofinsatser och medicinska motåtgärder. ReliefEU, den europeiska insatskapaciteten för humanitärt bistånd, har världsomspännande beredskapslager av humanitära förnödenheter. När det gäller djurhälsa har kommissionen akuta antigen- och vaccinsatser för gränsöverskridande sjukdomar. Europeiska sjösäkerhetsbyrån har beredskapsfartyg för att hantera oljeutsläpp. Europeiska

⁽¹⁶⁾ Se även kapitel 6: Främja det offentlig-privata samarbetet.

centralbanken förvaltar en strategisk reserv av sedlar. Andra exempel på en EU-omfattande beredskapslagringsstrategi på energiområdet är REPowerEU-färdplanen, där det fastställs en samordnad, säker och gradvis utfasning av import av gas, olja och kärnenergi från Ryssland samt beredskapslagring av viktiga komponenter för att säkerställa en snabb återhämtning från avbrott i energiöverföring och energidistribution.

Bland dessa beredskapslagringsmekanismer på EU-nivå är **rescEU** en av de största sektorsövergripande och mest mångsidiga. Den står i centrum för EU:s arrangemang för beredskapslager, i ett sammanhang där det finns beredskapslager på EU-nivå inom begränsade sektorer.

För att gå framåt bör EU **behålla och utöka sina strategiska EU-reserver**, med utgångspunkt i rescEU-modellen (se bilaga 2 för mer information om konsolidering av den befintliga rescEU-reserven och möjliga vägar för framtiden). Kommissionen kommer att bedöma lämpligheten av att utvidga de strategiska reserverna till att omfatta andra typer av kapacitet för vilken brister identifieras.

Denna analys bör sammanföras med andra **analyser och identifiering av brister från sektorer som inte traditionellt är kopplade till civilskydd**, såsom de som ingår i den senaste europeiska strategin för vattenresiliens och i EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet. Till exempel kan funktionella moduler för kabelreparation ingå i EU:s strategi för beredskapslager för att säkerställa snabb återhämtning från energiavbrott eller avbrott i optiska kablar. För vissa varor, såsom sällsynta jordartsmetaller och permanentmagneter, kan beredskapslager också vara en buffert medan avbrutna leveranskedjor anpassas till en ny verklighet.

Ökat samarbete mellan den offentliga och privata sektorn och mer innovativa lösningar som virtuella lager och försäljningsbaserade lager kommer också att övervägas. Kommissionen kommer till exempel att inrätta ett **EU-centrum för kritiska råvaror** 2026 för att gemensamt köpa råvaror för intresserade företags räkning och i samarbete med medlemsstaterna. Övervakning av leveranskedjan och samordning av strategiska lager anges vara potentiella ytterligare uppgifter ⁽¹⁷⁾.

Kommissionen kommer också att fortsätta att säkerställa att **effektiva metoder för beredskapslagerhantering** följs, särskilt med hänsyn till reservens typ och karaktär. Effektiva metoder för beredskapslagerhantering handlar inte bara om att ha avancerad teknik eller system i bruk, utan också om att ha kompetenta yrkesutövare för att utforma och hantera lagren, nämligen vid naturkatastrofer och nödsituationer. Att underlätta utbildning och utveckling av arbetskraften på detta område är en viktig del av en kontinuerlig förbättring och effektivitet.

Effektiv lagerhantering omfattar även praxis för utbyte och påfyllning av varor och användning av donationer av artiklar nära deras utgångsdatum. Det handlar också om att bedöma möjligheten att upprätta virtuella lager och ingå överenskommelser med aktörer inom den privata sektorn om tillhandahållande av särskilda varor i kristider. På denna punkt kommer

⁽¹⁷⁾ *Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet*, COM(2025) 85 final. Alla sådana gemensamma inköp kommer att göras i enlighet med EU:s konkurrensregler.

kommissionen också att undersöka återlämnande av varor som kan återanvändas efter en första distribuering för att maximera mervärdet av rescEU-tillgångarna.

Genomförandet av denna strategi bör också ta hänsyn till särskilda lagrings- och försörjningsproblem för produkter som endast kan lagras under en kort tid, såsom medicinska radioisotoper och källmaterial för deras produktion.

Nyckelinsatser:

- Kommissionen kommer att **stärka rescEU** som reserv för insatskapacitet på EU-nivå. Den kommer att utvidgas till att omfatta mer kapacitet, efter samråd med medlemsstaterna och på grundval av en bedömning av brister, där man även beaktar potentialen att minska sårbarheten genom optimering av resursanvändningen och eventuell ersättning (se bilaga 2).
- Kommissionen kommer att **säkerställa att rescEU-lagren fylls på efter distribuering** och sträva efter en proaktiv strategi för rescEU-kapacitetsutveckling.
- Kommissionen kommer att arbeta för att konsolidera befintliga verktyg för att **kanalisera stöd in natura från den privata sektorn som en del av rescEU**, både för beredskap och insatser, som ett komplement till EU:s strategiska beredskapslager.

4. FÖRBÄTTRA EN ROBUST OCH DRIFTSKOMPATIBEL TRANSPORT- OCH LOGISTIKINFRASTRUKTUR

Att kunna säkerställa tillgången till väsentliga varor i kristider över sektorer och gränser är beroende av robusta och driftskompatibla transporter, logistik och lagerinfrastruktur. Detta gäller under hela beredskapslagringscykeln, från hantering av leveranskedjor till distribution, och omfattar alla parter – medlemsstaterna, kommissionen samt den militära och den privata sektorn. Störningar i logistikkedjor kan allvarligt påverka krishanteringen, både nationellt och på EU-nivå.

EU bör stärka samarbetet och samordningen för att skapa **anpassningsbara politiska strategier och regelverk för gränsöverskridande förflyttningar i kristider** och vid störningar. Detta innebär att förenkla förfarandena för att flytta och fördela resurser över gränserna och tillhandahålla riktad flexibilitet i transportbestämmelserna ⁽¹⁸⁾. Denna strategi bör övervägas mot bakgrund av det pågående och kommande arbetet med militär rörlighet, där underlättande av sömlös EU-omfattande gränsöverskridande transport av militär utrustning och

⁽¹⁸⁾ Under covid-19-krisen syftade till exempel initiativet för gröna körfält till att säkerställa att gränsövergångar, inklusive kontroller och screening för transportarbetare, inte tog längre än 15 minuter. Som svar på Rysslands blockad av varor till och från Ukraina genom dess hamnar i Svarta havet införde kommissionen handlingsplanen för solidaritetskorridorer, som hjälper Ukraina att exportera och importera varor via alternativa logistikruttor på järnväg, väg och inre vattenvägar. Under ovannämnda kriser möjliggjorde tullriskhanteringssystemet (CRMS2) genom utbyte av riskrelaterad tullinformation snabbare, mer exakta riskbedömningar genom att utnyttja automatisering och utbyte av underrättelser. Detta gjorde det möjligt för tullmyndigheterna att snabbt identifiera högrisksändningar och samtidigt påskynda klareringen av kritiska varor.

militär personal, särskilt i kristider och vid störningar, är avgörande för att förbättra EU:s beredskap, lyhördhet och trovärdiga avskräckande ställning.

Dessutom bör EU säkerställa att dess **beredskapslagerinfrastruktur** är motståndskraftig, säker och **tillgänglig**. **Utbyte av information om behov och**, om möjligt, **platser** för beredskapslager är avgörande för att utveckla transportnätet i enlighet med detta. Beredskapslagring kan också bidra till att skydda **tillgången på varor som behövs för att upprätthålla motståndskraftiga kritiska transportentiteter** som säkerställer driftskontinuitet och upprätthåller viktiga transport- och logistikfunktioner.

Slutligen är interoperabla civila och militära transport- och logistiksystem avgörande för att säkerställa en snabb rörlighet för personal, utrustning och lager i hela EU under kriser och konflikter. Investeringar i kritisk transportinfrastruktur och kritiska transporttillgångar bör utnyttja deras **potential för dubbla användningsområden**. Planeringen av civila beredskapslagringsplatser bör samordnas bättre med det pågående arbetet på EU-nivå om **militär rörlighet** och i synnerhet det kommande paketet för militär rörlighet. Alla riskbedömningar för beredskapslagring bör **identifiera och undvika flaskhalsar på strategiska transportvägar och knutpunkter**.

Nyckelinsatser:

- Kommissionen kommer att underlätta **samarbetet mellan nätverket av nationella kontaktpunkter inom transport** för förbättrad samordning inom transportsektorn **och EU:s nätverk för beredskapslagring**.
- Med utgångspunkt i befintliga processer kommer kommissionen, tillsammans med relevanta byråer och andra berörda parter, att arbeta för att främja **krisberedskap** i enlighet med EU:s beredskapsplan för transportsektorn ⁽¹⁹⁾.
- Samtidigt som relevanta säkerhetshänsyn vederbörligen beaktas kommer kommissionen och Europeiska utrikestjänsten, tillsammans med medlemsstaterna, att sträva efter att bättre anpassa **beredskapslagringsplatserna till EU:s militära rörlighet**. De kommer också att främja investeringar i transportinfrastruktur och transporttillgångar med potential för dubbla användningsområden.

5. FÖRBÄTTRA DET CIVIL-MILITÄRA SAMARBETET

I många krisscenarier, såsom extrema väderhändelser, behöver civila myndigheter militärt stöd. Omvänt innebär en strategi för alla slags risker för EU:s materiella beredskap att man förbereder sig för storskaliga kriser och konflikter, där civil-militärt samarbete är oundgängligt. Att effektivt kunna motverka och hantera konsekvenserna av alla former av attacker, inklusive hybridhot och väpnade angrepp, är i hög grad beroende av civil kapacitet och civila resurser. För att utveckla och upprätthålla sin materiella beredskap, logistiska kapacitet och resiliens är militären beroende av att allmänna samhällssystem fungerar.

I strategin för medicinska motåtgärder betonas till exempel att de medicinska motåtgärder som krävs för civil användning på sjukhus eller för militär användning i frontlinjen ofta är desamma. **Ökat civil-militärt samarbete i fråga om medicinska motåtgärder** stärker den samhälleliga

⁽¹⁹⁾ Beredskapsplan för transportsektorn, COM(2022) 211 final.

och den militära beredskapen för nödsituationer och ökar produktions- och distributionskapaciteten.

Kommissionens nuvarande förslag om programmet för europeisk försvarsindustri innehåller viktiga förslag om militär beredskapslagring samt nya inslag som är relevanta för **civil-militärt samarbete i materiell beredskap**. I förslaget betonas behovet av en EU-ordning för försörjningstrygghet för försvarsindustrin, som bör göra det möjligt för EU och medlemsstaterna att förutse och hantera konsekvenserna av försörjningskriser genom olika åtgärder, såsom att **anpassa civila produkter och skapa strategiska beredskapslager**. När programmet för europeisk försvarsindustri väl har inletts skulle det utgöra en ram för att ytterligare stärka samarbetet om militär beredskapslagring, till exempel genom ekonomiskt stöd till medlemsstaternas försvarsrelaterade beredskapslagring. Det finns en tydlig potential för att öka **interoperabiliteten, utbyttbarheten och komplementariteten för civila tillgångar och försvarstillgångar, varor med dubbla användningsområden och/eller gemensamma beredskapslager**, när det är relevant för båda sektorerna, inbegripet infrastruktur med dubbla användningsområden för rymdbaserad kommunikation, navigering och observation.

Samtidigt finns det utrymme för **förstärkt samarbete och samordning mellan civila och militära berörda parter när det gäller materiell beredskap**, inklusive likasinnade partner, särskilt Nato. Relevanta områden för ökat samarbete och samordning kan omfatta **försörjningstrygghet, energi- och vattentrygghet, medicinska motåtgärder och strategisk resursförvaltning**.

Nyckelinsatser:

- Tillsammans med Europeiska utrikestjänsten kommer kommissionen att underlätta **diskussioner inom EU:s nätverk för beredskapslagring för att utbyta bästa praxis för civil-militärt samarbete**, särskilt för att undersöka hur civila beredskapslager kan ta hänsyn till militära krav och behov.
- Tillsammans med utrikestjänsten kommer kommissionen att **utöka det befintliga personalsamarbetet med Nato**, särskilt genom den strukturerade dialogen om motståndskraft, för att hantera materiell beredskap och beredskapslagring.

6. FRÄMJA DET OFFENTLIG-PRIVATA SAMARBETET

Varje dag förvärvar, producerar, lagrar och distribuerar företag väsentliga varor och förvaltar kritisk infrastruktur. De utsätts dock i allt högre grad för risker och hot som kan påverka deras leveranskedjor och normala verksamhet. I krissituationer kan dessa störningar utgöra allvarliga risker för samhället. Dessutom har den privata sektorn betydande sakkunskap som är relevant för den materiella beredskapen, vilket erkänns i den europeiska strategin för ekonomisk säkerhet. Företags deltagande i alla faser av beredskapslagring – föregripande, hantering av leveranskedjor, produktionskapacitet, inköp, förvaltning av beredskapslager och distribution – är avgörande för att öka effektiviteten. På EU-nivå finns det redan olika ramar som underlättar

offentlig-privat samarbete i detta avseende ⁽²⁰⁾, **men en mer omfattande sektorsövergripande och EU-omfattande strategi** kommer att bidra till att samordna och komplettera dessa befintliga initiativ.

Den **arbetsgrupp för offentlig-privat beredskap** som ska inrättas inom ramen för strategin för en beredskapsunion kommer på ett effektivt sätt att nå ut till berörda företagsrepresentanter för att bygga upp en smidigare form av beredskap som kan hantera eller förutse flaskhalsar i leveranskedjan eller risker och stödja beredskapslagring och produktion i nödsituationer vid behov. Arbetsgruppen för offentlig-privat beredskap bör ge relevanta bidrag till EU:s nätverk för beredskapslagring.

Samarbete inom arbetsgruppen för offentlig-privat beredskap kan underlätta **kartläggningen av viktiga europeiska företag som är involverade i materiell beredskap**, på grundval av tydliga kriterier. Samarbetet bör också främja utbytet av bästa praxis för att stödja **medlemsstaternas och företagens insatser för att bli mer motståndskraftiga** mot interna och externa chocker för beredskapslagringsarrangemang, i enlighet med konkurrensregler och regler och principer för den inre marknaden samt eventuella framtida minimikrav på beredskap som föreskrivs i strategin för en beredskapsunion.

Dessutom bör EU underlätta samarbetet mellan EU, medlemsstaterna och industrin när det gäller att **utveckla verktyg för informationsutbyte** om kritiska leveranskedjor och beredskapslagring, på grundval av befintliga sektorsspecifika ramar och i full överensstämmelse med EU:s konkurrenslagstiftning.

Dessutom krävs en EU-modell för proaktiv dialog mellan den offentliga och den privata sektorn för att **säkerställa kontinuitet i affärsverksamheten under kriser**. Det skulle kunna vara fördelaktigt att utveckla förfaranden för att tillhandahålla väsentliga varor i nödsituationer, för gemensamma beredskapslagringsinsatser och krispartnerskap med logistikföretag. Expertis från den privata sektorn bör användas för att främja **utvecklingen av innovativ förvaltning av beredskapslager**, inbegripet virtuella lager.

Medlemsstaterna har infört framgångsrika **modeller för att uppmuntra samarbete inom den privata sektorn** inom strategisk beredskapslagring för att **kompensera för ytterligare kostnader i samband med beredskapslagring**, till exempel skatteincitament och garantisystem. Dessa modeller bör utforskas ytterligare med den privata sektorn och delas mellan medlemsstaterna.

Nyckelinsatser:

- **EU:s nätverk för beredskapslagring kommer att kartlägga och identifiera bästa praxis, nya lösningar och incitament** som gör det attraktivt för företag att

⁽²⁰⁾ Den europeiska mekanismen för beredskap och insatser vid livsmedelsförsörjningskriser, NIS2-direktivet och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (2022/2555 respektive direktiv (EU) 2022/2557), civilskyddsmekanismen, förordningen om kritiska råmaterial, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, rättsakten om kritiska läkemedel, den europeiska strategin för vattenresiliens och strategin för medicinska motåtgärder. På vissa områden kan obligatoriska begäranden om information riktas till privata aktörer i en nödsituation (t.ex. förordningen om halvledare, Edip, förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden, förordningen om en åtgärdsram vid hot mot folkhälsan för medicinska motåtgärder).

bidra till ökad resiliens och försörjning av väsentliga varor. Det kommer att koppla detta till reflektioner om strategiskt oberoende.

- En **särskild arbetsdel i den arbetsgrupp för offentlig-privat beredskap** som planeras inom ramen för strategin för en beredskapsunion kommer att diskutera kriterier som ska användas för att kartlägga viktiga europeiska företag som arbetar med att tillverka väsentliga varor och underlätta utbyte av bästa praxis för att säkra väsentliga varor vid kriser, inbegripet säkerhet i leveranskedjan, resurseffektivitet och cirkularitet, interoperabilitet, innovativa beredskapslagringmodeller, förvaltning av beredskapslager, säkerställande av lagerrotation och distribution av lager.

7. FRÄMJA SAMARBETE I FRÅGA OM YTTRE ÅTGÄRDER OCH INTERNATIONELLA PARTNERSKAP

I dagens sammanlänkade värld är säkerställandet av tillgång till väsentliga varor under kriser beroende av globala leveranskedjor. EU:s och dess grannskaps säkerhet och resiliens är nära sammanlänkade och utgör en stabilitetsfaktor. Genom att främja internationella partnerskap, utbyta god praxis och använda sina utrikespolitiska verktyg kan EU förbättra sin materiella beredskap.

EU bör ytterligare stärka **samarbetet om materiell beredskap med grannländerna** och bygga vidare på befintligt samarbete, t.ex. med civilskyddsmekanismens deltagande stater ⁽²¹⁾, eller med partnerländer i Europeiska unionens system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer (Ecurie) för radiologiska nödsituationer ⁽²²⁾. Den kommande nya pakten för Medelhavsområdet kommer att erbjuda ytterligare möjligheter med länderna i Medelhavsområdet och Mellanöstern, och den nyligen inledda EU-strategin för Svartahavsregionen ⁽²³⁾ kommer att öka Europas beredskap genom att förbättra transportförbindelser, energisamarbete och digitala förbindelser. Finansiering från instrument såsom instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen eller instrumentet för stöd inför anslutningen III är avgörande för att skapa ömsesidig resiliens. Dessutom bör EU särskilt dra lärdom av Ukrainas erfarenhet av att säkerställa försörjning av väsentliga varor under en väpnad konflikt. Dessutom bör EU på ett mer systematiskt sätt inkludera Ukraina i sina beredskapslagringsinsatser, även i europeiska leveranskedjor, med tanke på Ukrainas erfarenheter.

För att minska sårbarheten i leveranskedjan och stärka sitt strategiska oberoende bör EU stärka befintliga strategiska internationella bilaterala avtal och allianser och, när så är lämpligt, vidareutveckla eller forma skräddarsydda ömsesidigt fördelaktiga **partnerskap med länder utanför EU** inom sektorer såsom energi, hälsa, vatten, försvar och råvaror, samtidigt som man

⁽²¹⁾ Albanien, Bosnien och Hercegovina, Island, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien, Turkiet och Ukraina.

⁽²²⁾ Rådets beslut av den 14 december 1987 om en gemenskapsordning för ett snabbt informationsutbyte i händelse av en nödsituation som medför risk för strålning och rekommendation 2000/473/Euratom. Alla EU-medlemsstater är parter, liksom även Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien och Schweiz.

⁽²³⁾ JOIN(2025) 135 final – *Europeiska unionens strategi för Svartahavsregionen*.

bidrar till hållbar utveckling. Ömsesidigt fördelaktiga partnerskap inom ramen för **Global Gateway-strategin** bör utnyttjas när det är relevant. Dessutom bör verktyg såsom frihandelsavtal, partnerskap för ren handel och rena investeringar, strategiska partnerskap om råvaror eller i framtiden strategiska partnerskap om kritiska läkemedel och digitala partnerskap användas.

EU bör ytterligare öka **samarbetet med internationella organisationer och i multilaterala forum**. EU:s deltagande i Internationella energiorganet (IEA), särskilt i säkerhetsprogrammet för kritiska mineraler, och EU:s partnerskap med Japans organisation för metaller och energisäkerhet (Jogmec) för spårning av kritiska råvaror är till exempel värt att notera, liksom engagemanget i Gavi-alliansen inom hälsosektorn, för beredskapslager av vacciner i världen.

EU bör också använda **externa strategier för ekonomi och samarbete för att stödja relevanta transporter, logistik och digital infrastruktur**. Öppen och säker tillgång till globala gemensamma och strategiska områden, såsom sjöfartsvägar och undervattenskablar, är också avgörande för försörjningstryggheten. Undervattenskabeln MEDUSA, som stöds av Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken Global, kommer att tillhandahålla höghastighetsförbindelser mellan Medelhavets norra och södra kuster och kommer att utvidgas till Västafrika. Dessutom är den transkaspiska transportkorridoren och de tolv prioriterade Global Gateway-korridorerna i Afrika utmärkta exempel på EU:s fokus på att upprätta alternativa och hållbara transportvägar. Den föreslagna ekonomiska korridoren mellan Indien, Mellanöstern och Europa kommer att ha potential att stärka förbindelserna mellan kontinenterna.

När EU utvecklar sina beredskapslagringsstrategier bör man se till att sådana åtgärder inte undergräver den globala livsmedelstryggheten. I detta sammanhang kommer EU att fortsätta sitt engagemang i internationella samarbetsramar såsom G20-initiativet för informationssystemet för jordbruksmarknaden (Amis), som främjar transparens och samordning på de globala jordbruksbaserade livsmedelsmarknaderna.

Slutligen bör EU öka synergierna mellan EU:s interna och externa beredskapslagringsinsatser, **humanitärt bistånd och internationella partnerskap**. De nuvarande reflektionerna om strategiska leveranskedjor skulle kunna leda till betydande effektivitetsvinster med tanke på de nuvarande dramatiska finansieringsbristerna inom den humanitära sektorn och skulle kunna tjäna som exempel för effektivitetsvinster inom EU. **ReliefEU** överbryggas klyftan mellan de akuta behoven i krisdrabbade områden och de resurser som finns tillgängliga från europeiska partner. Den bidrar till ett flexibelt och lyhört system som anpassar sig till både omedelbara katastrofer och pågående humanitära utmaningar och säkerställer att resurserna levereras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt där de behövs som mest.

Nyckelinsatser:

- Europeiska unionen och EU:s medlemsstater bör **stärka samarbetet med grannländer, likasinnade partnerländer och internationella organisationer** om krisberedskap, t.ex. på området för hälsokriser.
- Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna för att förbättra samordningen av **beredskapslager och undersöka alternativ för gemensam upphandling och gemensam lagring** runtom i världen, i samarbete och samordning med regionala katastrofberedskapsmyndigheter för att underlätta snabba och optimala leveranser av humanitärt bistånd.
- Kommissionen kommer att förbättra **synergierna mellan EU:s interna och externa beredskapslagringsinsatser**.

8. SLUTSATSER OCH NÄSTA STEG

Att stärka den materiella beredskapen och EU:s strategiska beredskapslager är avgörande för att öka beredskapen i de europeiska samhällena under ökande krisrisker och hot. EU:s beredskapslagerstrategi utgör ett första steg mot en övergripande och samordnad strategi som stöder medlemsstaterna med gemensamma åtgärder på EU-nivå vid behov.

Materiell beredskap kräver investeringar. Dessa kostnader uppvägs av vinster i form av resiliens, minskade störningar, lägre återvinningskostnader, ökad långsiktig konkurrenskraft och sannolikt lägre kostnader i fråga om liv och försörjning. Principen om beredskap och inbyggd säkerhet, en viktig åtgärd i strategin för en beredskapsunion, kommer att spela en viktig roll för att säkerställa ett hållbart och långsiktigt ekonomiskt stöd för ökad materiell beredskap och bevarande av strategiska reserver. Kommissionen kommer att beakta vikten av EU:s materiella beredskap och upprätthållande av EU:s strategiska beredskapslager i förslagen till nästa fleråriga budgetram.

Kommissionen kommer vidare att samarbeta med medlemsstaterna, utrikestjänsten, Europaparlamentet och berörda parter för att diskutera och genomföra de inledande åtgärder som anges i denna strategi. EU:s nätverk av beredskapslager och arbetsflödena för arbetsgruppen för beredskap kommer att göra det möjligt att fördjupa analysen av brister och behov, vägleda genomförandet av åtgärder och identifiera ytterligare behov av åtgärder. Samtidigt kommer EU:s strategi för beredskapslager att komplettera sektoriella beredskapsinitiativ. År 2026 kommer kommissionen också att utvärdera genomförandet av den här strategin.

Kontinuerligt lärande, utbyte av god praxis och innovation kommer att driva på en robust och EU-omfattande politik för materiell beredskap och beredskapslagring.

Genom att stärka sin materiella beredskap kan EU säkerställa tillgången till och tillgängligheten för väsentliga varor och därigenom skydda leveranskedjornas oavbrutna funktion och centrala samhällsfunktioner samt förbättra EU-medborgarnas välbefinnande och säkerhet.